

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 6Csp/106/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8517201324
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miriam Szárazová
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2020:8517201324.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa v právnej veci žalobcu: W. X., nar. X.X.XXXX, bytom C. XXX/XX, XXX XX D. P., právne zastúpená Sidor a partneri, s.r.o., so sídlom Železničná 4/A, 920 01 Hlohovec, IČO: 52 635 970 proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia s.r.o., Pribinova 25, 824 96 Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpený JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho 16, 811 04 Bratislava v konaní o zaplatenie 2.521,97 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni sumu 2.521,97 eur, úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2.521,97 eur od 2.12.2016 do zaplatenia, v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobkyni p r i z n á v a náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ako i náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, ktoré je povinný zaplatiť žalovaný, pričom o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa podanou žalobou podanou na tunajší súd dňa 13.3.2017 domáhala zaplatenia sumy 2.521,97 eur s prísl. titulom vydania bezdôvodného obohatenia a náhrady trov konania.

2. Okresný súd Stará Ľubovňa dňa 7.3.2019 rozhodol rozsudkom, prvým výrokom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni sumu 2.521,97 eur, úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2.521,97 eur od 2.12.2017 do zaplatenia; druhým výrokom priznal žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Žalovaný proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal odvolanie a Krajský súd v Prešove uznesením sp. zn. 6Co/75/2019 zo dňa 5.11.2019 rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Odvolací súd uložil súdu prvej inštancie opätovne zaoberať sa plynutím objektívnej a subjektívnej premičacej doby, vyrovnáť sa s odvolacími námietkami žalovaného. Odvolací súd zároveň poukázal na stanovisko Najvyššieho súdu SR v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/238/2017 z 18.10.2018.

5. Žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu dňa 2.1.2020 podala vyjadrenie, v ktorom uviedla, že má zato, že úmysel žalovaného je daný, pričom jeho podnikateľská prax nie je jedinou okolnosťou (ani hlavnou) podporujúcou tento záver. Uviedla, že úmysel dlžníka ukrátiť svojich veriteľov, ako aj vedomosť druhej strany o tomto úmysle, sú v obidvoch prípadoch psychickým stavom (podobne ako ako dobrá viera). To znamená, že sami o sebe nemôžu byť predmetom dokazovania. Predmetom dokazovania môžu byť len v skutočnosti vonkajšieho sveta, prostredníctvom ktorých sa vnútorné presvedčenie subjektu (jeho vnútorné zámery) prejavuje navonok, teda okolnosti, z ktorých možno existenciu tohto úmyslu, či vedomosť o ňom dôvodiť (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn.

2Cdo/109/2007). Žalobkyňa k úmyslu žalovaného ako právnickej osoby uviedla, že vzhľadom na to, že na strane bezdôvodne obohateného subjektu je právnická osoba, ktorá ako taká nemá a nemôže mať úmysel ako psychický stav, je možné posúdenie úmyslu odôvodniť o okolnosti týkajúcich sa osôb, ktoré konajú v mene právnickej osoby. V tomto smere poukázala na zákon č. 91/2016 Z.z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb, ktorý takúto situáciu výslovne rieši, a to ust. § 4 ods. 2 a ods. 3. Uviedla, že zákonodarca v uvedenom zákone sa výslovne vysporiadal aj s posúdením zodpovednosti právnickej osoby, pričom uzavrel, že právnická osoba je jednoznačne zodpovedná za konanie osôb v jej mene aj v prípade, ak porušenie právnej úpravy bolo spôsobené zanedbaním odbornej starostlivosti pri kontrole dodržiavania právnej úpravy. Právnická osoba by dokonca mala byť schopná preukázať, že činnosť vykonávala „due diligence“ (obvyklá opatrnosť a starostlivosť o obchodnom styku). Žalovaný ako podnikateľský subjekt koná na vlastnú zodpovednosť a jeho orgány sú povinné konať s odbornou starostlivosťou, najmä sú povinné si zaobstarat' všetky dostupné informácie potrebné pre rozhodovanie a vykonávanie konkrétnych právnych úkonov. Žalobkyňa uviedla, že žalovaný je pritom subjekt, ktorý poskytuje úvery v rámci predmetu svojej činnosti viac ako 10 rokov a je tiež subjektom, v prospech ktorého bola vydaná licencia NBS. Je jednoznačne možné predpokladať podľa žalobkyne, že žalovaný má dostatočne personálny aparát na to, aby tento bol schopný absolútne bez problémov posúdiť právnu úpravu zákona o spotrebiteľských úveroch a pripraviť zmluvu tak, aby tieto náležitosti zákona spĺňala. Ďalej uviedla, že ak súd zväží tú skutočnosť, že žalovaný ako podnikateľský subjekt pôsobiaci okrem iného aj v oblasti poskytovania pôžičiek prostredníctvom svojich zamestnancov pripravoval jednotlivé zmluvy (tieto boli následne používané len ako formulárové zmluvy) je zrejmé, že študoval dotknutú právnu úpravu zákona o spotrebiteľských úveroch - teda je naplnená jedna zo zložiek úmyslu spočívajúca vo vedomosti žalovaného o rozhodujúcich skutočnostiach (t.j. o tom, aké náležitosti by mala mať zmluva v zmysle zákona a o tom, že zmluva takéto náležitosti reálne nemala). Ak by štatutárny zástupca žalovaného tvrdil, že právnu úpravu nepoznal a aj napriek tomu poskytoval úvery fyzickým osobám, potom možno hovoriť o tom, že štatutárny orgán nepostupoval s odbornou starostlivosťou a zodpovedá za škodu, ktorá tým vznikla tretím osobám. Žalobkyňa je toho názoru, že vedomostná zložka je jednoznačná a ďalšou zložkou preukazujúcou úmyselné konanie žalovaného je zložka vôľová, ktorá zahŕňa vôľu žalovaného konať v rozpore s právnu úpravou o ochrane spotrebiteľa. Pre kvalifikáciu bezdôvodného obohatenia ako úmyselného je postačujúce, ak by išlo o nepriamy úmysel žalovaného. Žalobkyňa má zato, že skutkové okolnosti tejto veci nasvedčujú tomu, že išlo o priamy úmysel žalovaného, pričom minimálne nepriamy úmysel žalovaného možno považovať za jednoznačný. Uviedla, že v prípade nepriameho úmyslu je postačujúca a vedomostná zložka žalovaného a uzrokovanie žalovaného s tým, že nedostatky úverovej zmluvy môžu spôsobiť bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru a teda prijímanie bezdôvodného obohatenia. Vedomosť žalovaného o právnej úprave a jej podmienkach je v tomto prípade nespochybniteľnou (žalovaný by v opačnom prípade nebol schopný vytvoriť úverovú zmluvu), rovnako je nespochybniteľnou vedomosť, že žalovaný plnil na jeho účet finančné prostriedky vo výške istiny, úrokov a poplatkov. Otázkou uzrokovateľnosti žalovaného s následkami jeho konania je následne potrebné posudzovať s prihliadnutím k všetkým ostatným okolnostiam. Pre účel zdôraznenia úmyselného konania žalovaného žalobkyňa poukázala na to, že žalovaný uzatvára s klientmi spotrebiteľské úverové zmluvy na základe vzorového znenia, ktoré predtým vypracoval; vzorové spotrebiteľské zmluvy nezodpovedajú hneď od začiatku zákonným náležitostiam; zmluvné podmienky obsiahnuté v úverových zmluvách sú v rozpore so zákonom, či v neprospech spotrebiteľa, a to tak, aby na ich základe žalovaný získal viac finančných prostriedkov (neprimerané vysoké úroky, vyberanie poplatkov za služby, ktoré reálne neslúžia záujmom spotrebiteľa, neprimerané vysoké zmluvné pokuty atď.); aj napriek tomu väčšina dlžníkov spláca na úver žalovaného celú dohodnutú sumu, istinu, úrok, poplatky, prípadne iné pokuty; súdy ju v rôznych prípadoch a opakovane konštatujú, že zmluvné podmienky úverovej zmluvy používanej žalovaným sú v rozpore s právnu úpravou a dlžníci nie sú povinní plniť na účet veriteľa nič okrem istiny. V minulosti súdy SR opakovane konštatovali nezákonnosť zmlúv žalovaného, pričom žalovaný o tom nielen vedel, ale aj vykonával aktívne úkony smerujúce k tomu, aby tieto rozhodnutia nenadobudli právoplatnosť, teda konal vedome a účelovo; žalovaný aj naďalej po doručení rozsudkov, uzatvára s klientmi zmluvy s rovnakým porušením povinnosti zákona o spotrebiteľských úveroch a prijíma od klientov finančné plnenie zo zmlúv. Ďalej žalobkyňa poukázala na ust. § 2 Zákona č. 1/1993 Z.z. a uviedla, že žalovaný ako subjekt podnikajúci v oblasti spotrebiteľských úverov nevyvrátiteľne vedel, aké musí mať zmluvy o spotrebiteľskom úvere náležitosti. Podľa názoru žalobkyne je sotva možné stotožniť sa so záverom, že žalovaný tieto náležitosti neuviedol iba z nebanlivosti, pretože žalovaný celkom jasne neuvádza údaje, a to termín konečnej splatnosti a správny údaj o RPMN. Ak žalovaný musel vedieť, aká je právna úprava, s tým je spojená vedomostná zložka. Vôľová zložka je daná tým, že napriek jeho vedomosti

o náležitostiach úverovej zmluvy tieto neuviedol. Za zásadnú skutočnosť podporujúcu záver o úmysle žalovaného obohatiť sa, žalovaná považuje aj výšku úrokovej sadzby, ktorá bola do zmluvy vpísaná bez ohľadu na dohodu strán, teda jednostranne žalovaným.

Žalobkyňa poukázala na rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/26/2011. Uviedla, že súdna prax je konštantná v tom, že pokiaľ úroky v spotrebiteľskom úvere prevyšujú viac ako dvojnásobné priemerné úrokové miery bánk a pobočiek zahraničných bánk, ide o dojednanie neplatné pre rozpor s dobrými mravmi. V danej veci bol úrok uvedený vo výške 70,02 %, pričom priemerné úrokové miery boli vo výške 12,11 %. Prevýšenie úrokovej sadzby je teda šesťnásobné a o jeho neplatnosti pre rozpor s dobrými mravmi nemožno mať rozumné pochybnosti. Podľa názoru žalobkyne neprimerane vysoká výška úrokovej sadzby je jednou z okolností, ktorá preukazuje úmysel žalovaného obohatiť sa, pretože motiváciou veriteľa, ktorý si vymieni úrokovú sadzbu vo výške 70 % nemôže byť nič iné ako poškodenie a obohatenie sa na úkor druhej (slabšej) zmluvnej strany. Úmysel žalovaného tak spočíva v tom, že úročil finančné prostriedky neprimerane vysokou úrokovou sadzbou, čím sa obohatil nad rámec a primeraného hodnotenia poskytnutých finančných prostriedkov. Tento úmysel pritom musel trvať od samotného počiatku úverového vzťahu, pretože úroky v neprimeranej výške viac ako 70 %, ktoré poškodzujú druhú zmluvnú stranu spotrebiteľa, si žalovaný vymienil (bez súčinnosti druhej zmluvnej strany) práve v čase podpisu zmluvy. Žalobkyňa uviedla, že niektoré sudy považujú za úmysel žalovaného aj konanie spočívajúce v započítaní poplatku istinou úveru, nakoľko žalovaný sa v zmluve zaviazal poskytnúť úver vo výške 1.470,- eur, avšak na účet žalobkyne poskytol iba sumu 1.102,51 eur. Naproti tomu však žalovaný celú sumu (1.470,- eur) úročil neprimeraným a zaťažujúcim úrokom vo výške 70 %, teda žalovaný úročil aj finančné prostriedky, ktoré nikdy žalobkyňi neposkytol (Krajský súd Žilina sp. zn. 11Co/300/2018). S poukazom na uvedené žalobkyňa žiadala, aby súd žalobe vyhovel a priznal žalobkyňi nárok na náhradu trov konania, nakoľko má zato, že úmysel žalovaného je preukázaný.

6. Právna zástupkyňa žalovaného elektronickým podaním doručeným súdu dňa 22.4.2020 uviedla, že žalovaný popiera tvrdenia žalobkyne ohľadom úmyslu a uviedla, že žalobkyňa v podanom vyjadrení neuviedla, a ani nepreukázala jedinou skutočnosť o vedomosti žalovaného o tom, že by mal získať bezdôvodné obohatenie, prieči sa akejkoľvek dokázanej skutočnosti, či všeobecnému chápaniu, aby žalovaný mal konať s úmyslom porušiť právne predpisy a týmto porušením získať bezdôvodné obohatenie. Ďalej žalovaný uviedol, že tvrdenie žalobkyne, že ak chcel dosiahnuť žalovaný najvyšší zisk, tak musel vedieť, že musí porušiť právne predpisy, je nereálne. Ide skôr o umelo konštruované tvrdenie, nemajúce oporu v nijakej dokázanej skutočnosti a zamerané na „zhojenie zmeškania lehoty pre podanie žaloby“. V tejto súvislosti žalovaný poukázal na rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 14Co/530/2015, sp. zn. 14Co/637/2015 a sp. zn. 16Co/746/2015, ako aj rozhodnutie Krajského súdu Žilina sp. zn. 9Co/516/2015. Ďalej žalovaný uviedol, že žalobkyňa poukazuje na neprimerané prekročenie úrokovej miery v porovnaní s priemernou úrokovou mierou z úverov poskytnutých v eurách a rezidentom eurozóny. Žalobkyňa namiesto právnej úpravy účinnej v čase uzavretia zmluvy nedôvodne porovnáva štatistické údaje iného poskytovateľa (za diametrálne odlišných podmienok schválenia, bonity, zabezpečenia atď.) navyše za stavu, kedy zákonodarca výšku odplaty reguloval explicitne. Ďalej žalovaný poukázal na ust. § 9 ods. 2 písm. y/ Zákona o spotrebiteľských úveroch a § 21 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch a predložil ako dôkaz tabuľku o súhrnných informáciách o údajoch o novo poskytnutých spotrebiteľských úveroch veriteľmi za 3. štvrtrok 2019, kde na základe uvedeného bola v podmienkach SR priemerná RPMN na úrovni 45,66 %.

7. Súd vykonal opätovné dokazovanie v zmysle inštrukcií odvolacieho súdu a opätovne sa zaoberal plynutím subjektívnej a objektívnej premičacej doby, ako aj odvolacími dôvodmi žalovaného.

8. Zistené skutkové tvrdenia, ktoré súd zistil vo svojom rozhodnutí zo dňa 7.3.2019, boli a sú nesporné medzi stranami sporu, preto súd prvej inštancie v plnom rozsahu poukazuje na bod 6. a 7. rozsudku zo dňa 7.3.2019.

9. Taktiež súd v plnom rozsahu poukazuje na zákonné ustanovenia, ktoré boli podkladom aj pre toto rozhodnutie a sú popísané v bode 8. až 36. v rozsudku zo dňa 7.3.2019.

Súd dospel k záveru:

10. Súd v zmysle pokynu odvolacieho súdu sa zaoberal odvolacími dôvodmi žalovaného, a to určením ročnej percentuálnej miery v úverovej zmluve. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že výška RPMN bola v návrhu na uzavretie zmluvy zo strany žalovaného (70,01 %) a iná v akceptácii žalobcom (69,47 %).

Je irelevantné, že ide o zmenu v prospech spotrebiteľa, keďže rozhodujúci je záver o tom, či vznikla platná dohoda o RPMN. S poukazom na ust. § 44 ods. 2 prvú vetu OZ, je v dôsledku tejto zmeny RPMN potrebné vyjadrenie žalovaného v zmluve považovať za nový návrh, ktorý by však žalobkyňa musela písomne akceptovať, k čomu však nepochybne nedošlo. Neplatné dojednanie RPMN spôsobuje absenciu tejto povinnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Súd opätovne poukazuje na bod 39 prvotného rozhodnutia, čím je tento názor súdu podporený i závermi iných súdov a súdov vyššej inštancie.

11. Naviac súd uvádza, že údaj o výške RPMN 69,74% nie je vypočítaný správne. Istina úveru uvedená v Zmluve (v návrhu zmluvy uvedená suma 1.500,- eur, schválená suma 1.470,- eur) nezodpovedá výške reálne poskytnutých finančných prostriedkov (1.470,- eur schválená výška - 367,94 eur odplata za dohodu poskytnutí služieb, t.j. suma 1.102,51,- eur), čím by sa podstatne navýšila RPMN, ako aj úroková sadzba. Žalovaný príslušný poplatok za službu - možnosť odkladu max. 3 mesačných splátok zúčtováva tak, že spotrebiteľom a v tomto prípade i žalobkyni vypláca - vyplatil už úver krátený o tento poplatok, pričom ale tento poplatok zahrnul do celkovej sumy poskytnutého úveru. Takýto spôsobom určenia celkovej výšky úveru a v nadväznosti na to následného určenia RPMN z takejto výšky úveru je v rozpore so zákonom č. 129/2010 Z.z., ako aj s eurokonformným výkladom príslušných ustanovení smernice č. 2008/48/ES z 23.4.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere.

12. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie ESD vo veci D-377/14 I. B. F., C. F. proti Finway, a.s., čl. 3 písm. l/ a čl. 10 ods. 2 smernice 2008/48, bod I. prílohy I., podľa ktorých smernice sa majú vykladať v tom zmysle, že celková výška úveru a výška čerpania úveru predstavujú celkovú sumu, ktorá bola daná k dispozícii spotrebiteľovi, čo vylučuje sumy, ktoré si poskytovateľ úveru účtuje na úhradu nákladov súvisiacich s predmetným úverom a ktoré nie sú tomuto spotrebiteľovi reálne vyplatené. Celková výška úveru podľa čl. 3 písm. l/ tejto Smernice je vymedzená ako maximálna výška alebo súčet všetkých finančných prostriedkov poskytnutých na základe zmluvy o úvere. V dôsledku uvedeného pojmy celková výška úveru a celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom (všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe) sa navzájom vylučujú. Celková výška úveru preto nemôže zahŕňať sumy, ktoré vstupujú do celkových nákladov na úver pre spotrebiteľa. Do celkovej výšky úveru nemožno zahrnúť žiadnu odmenu, poplatky, úroky, provízie a akékoľvek ďalšie poplatky, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť. Neoprávnené zahrnutie súm tvoriacich celkové náklady spotrebiteľa spojené s úverom do celkovej výšky úveru vedie nutne k podhodnoteniu RPMN, ktorej výpočet závisí od celkovej výšky úveru, a to v neprospech spotrebiteľa. Rovnaký právny záver konštatoval aj rozsudok NS SR sp. zn. 6S/21/2013.

13. Ročnou percentuálnou mierou nákladov (RPMN) sú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom, vyjadrené ako ročné percento z celkovej výšky spotrebiteľského úveru. Podľa § 19 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z., na účely výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov sa použijú celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom s výnimkou poplatkov, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť za nedodržanie akýchkoľvek záväzkov ustanovených v zmluve o spotrebiteľskom úvere, a iných poplatkov okrem kúpnej ceny, ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť za kúpu tovaru alebo uskutočnenie služieb bez ohľadu na to, či sa operácia vykoná v hotovosti alebo na úver. Podľa § 2 písm. g) zákona č. 129/2010 Z.z., celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom sú všetky náklady vrátane úrokov, provízií, daní a poplatkov akéhokoľvek druhu, ktoré musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere a ktoré sú veriteľovi známe, okrem notárskych poplatkov; do celkových nákladov patria aj náklady na doplnkové služby súvisiace so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, a to najmä poisťné, ak spotrebiteľ musí navyše uzavrieť zmluvu o poskytnutí takejto doplnkovej služby, aby získal spotrebiteľský úver alebo, aby ho získal za ponúkaných podmienok. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, a teda z dôvodu, že do výpočtu RPMN bol nesprávne zahrnutý údaj o celkovej výške úveru, keď do nej neboli zahrnuté aj administratívne poplatky (poplatok za možnosť odkladu splátok úveru), ktoré si žalovaný od žalobcu ihneď účtoval, čo spôsobuje podhodnotenie skutočnej RPMN. Hodnota RPMN vychádza z takto nesprávne určenej položky, bola preto určená nižšie, podhodnotená v neprospech spotrebiteľa. Teda ak by aj došlo k platnému uzatvoreniu zmluvy (čo podľa názoru súdu nedošlo) z dôvodu nesprávne uvedenej RPMN v neprospech spotrebiteľa je nutné považovať poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov v zmysle § 11 ods. 1 písm. b/ a d/ zákona č. 129/2010 Z.z. nakoľko predmetná Zmluva o úvere zo dňa 26.1.2012 neobsahovala náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. j/ a y/ zákona č. 129/2010 Z.z.

14. Z vyššie uvedených dôvodov má žalobkyňa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia. Medzi stranami sporu nebola sporná skutočnosť, že žalovaný reálne poskytol žalobkyni finančné prostriedky vo výške 1.102,51 eur a žalobkyňa žalovanému zaplatila za poskytnutý úver sumu 3.624,48 eur. Žalovaný teda získal majetkový prospech vo výške 2.521,97 eur, ktorý musí vydať.

15. Súd opätovne posúdil i vznesenú námietku premlčania zo strany žalovaného.

16. Pri premlčaní práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je ustanovená kombinovaná premlčacia doba, a to subjektívna (§ 107 ods. 1 OZ) a objektívna (§ 107 ods. 2 OZ). Začiatok subjektívnej i objektívnej premlčacej doby je stanovený odlišne na sebe nezávisle a ich uplatnenie a skončenie je tiež vzájomne nezávislé. Subjektívna premlčacia doba môže plynúť iba v rámci objektívnej premlčacej doby, ktorú nemôže prekročiť. Subjektívna premlčacia doba je dvojročná a na začatie jej plynutia vždy treba rešpektovať subjektívnu stránku oprávneného týkajúcu sa jeho vedomostí o bezdôvodnom obohatení a vedomosti o tom, kto sa na jeho úkor bezdôvodne obohatil. Súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/145/2004, z ktorého vyplýva, že za rozhodujúci pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby pre uplatnenie práva pre vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia v zmysle § 107 ods. 1 OZ treba považovať deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto ho získal; nie je pritom rozhodujúce, že oprávnený mal možnosť dozvedieť sa potrebné skutočnosti už skôr. Totožný je i názor českých právnych autorít napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo/3306/2007, ktorý uvádza, že v prípade bezdôvodného obohatenia získaného plnením z neplatného právneho úkonu je pre začiatok plynutia premlčacej doby rozhodujúci subjektívny moment, kedy oprávnený zistí také okolnosti, z ktorých možno vyvodit', že právny úkon, z ktorého bolo plnené, je neplatný.

17. Pre začiatok plynutia subjektívnej doby je rozhodujúce poznanie skutkových okolností (ani nie tak právneho posúdenia), no okolnosti nie zo zmluvy, ale okolnosti z porušenia práva v danom prípade z bezdôvodného obohatenia (okolnosť, že došlo k porušeniu zákona o výške bezdôvodného obohatenia a príčinnej súvislosti medzi prvými dvoma okolnosťami). Teda nepostačujú pochybnosti, ale dozvedenie sa o skutkových okolnostiach bezdôvodného obohatenia. Subjektívna premlčacia doba začína plynúť od okamihu, kedy oprávnený zistí skutkové okolnosti, z ktorých možno vyvodit' vznik z bezdôvodného obohatenia na strane zodpovedného subjektu a orientačne aj jeho rozsah tak, aby bolo možné približne určiť výšku náhrady v peniazoch. Vyžaduje sa pritom skutočná, nie iba predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, že na jeho úkor bolo získané bezdôvodné obohatenie a kto ho získal. Nie je podstatná a rozhodujúca okolnosť, kedy sa oprávnený subjekt pri náležitej starostlivosti musel alebo mohol dozvedieť, že na jeho úkor došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia, ale to, kedy sa o tejto okolnosti skutočne dozvedel. Rozhodujúci je teda subjektívny moment, kedy sa oprávnený dozvie o okolnostiach, ktoré sú rozhodujúce pre uplatnenie tohto práva. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie plnenia bezdôvodného obohatenia sa neviaže na čas, odkedy sa subjekt dozvedieť mal a mohol s poukazom na to, že mal poznať právo, ale na okamih, kedy sa subjekt skutočne dozvedel, že na jeho úkor sa iný subjekt bezdôvodne obohatil, teda vtedy, kedy mal subjekt k dispozícii údaje, ktoré mu umožňovali podať žalobu na vydanie plnenia bezdôvodného obohatenia. Teda, keď sa dozvedel, že právny dôvod na plnenie úrokov a poplatkov zo zmluvy nebol od začiatku daný. Relevanciu má teda to, odkedy sa dotknutá osoba dozvie, že plniť nemala a nieže plnila.

18. K začatiu plynutia subjektívnej premlčacej doby došlo až okamihom, kedy sa žalobkyňa dozvedela o skutočnosti, že došlo k obohateniu na jej úkor, kto sa na jej úkor obohatil a v akej výške. Z vyjadrenia právneho zástupcu žalobkyne zo dňa 23.10.2017 (č.l. 42) vyplýva, že žalobkyňa sa dozvedela o nedostatkoch zmluvy, s ktorými zákon spája bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru až oznámením právneho zástupcu a týmto dňom bola právnomu zástupcovi udelená plná moc na zastupovanie, ktoré je založené v súdnom spise. Z uvedeného súd ustálil, že k začatiu plynutia subjektívnej premlčacej doby nastalo dňom 31.1.2017. Žaloba bola podaná na súd dňa 13.3.2017, teda bola podaná včas pred uplynutím subjektívnej premlčacej doby.

19. K plynutiu objektívnej premlčacej doby súd uvádza nasledovné: Objektívna premlčacia doba začína plynúť odo dňa, kedy k bezdôvodnému obohateniu došlo. Občiansky zákonník rozlišuje trojročnú a desaťročnú objektívnu dobu. V desaťročnej premlčacej dobe sa právo na vydanie sa právo na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčí vtedy, keď bezdôvodné obohatenie bolo získané úmyselne. Úmysel (či už priamy alebo nepriamy) musí smerovať k bezdôvodnému obohacovaniu sa a musí existovať už

v čase získania bezdôvodného obohatenia. Občianske právo nedefinuje právo pojem zavinenia a pri skúmaní tejto otázky vychádza tradične z trestného práva hmotného. Zavinenie je založené na dvoch zložkách, a to vedomostnej a vôľovej zložke. Pri úmyselnom zavinení je zastúpená tak vedomostná, ako aj vôľová zložka. Pri nedbanlivosti je daná len vedomostná zložka. Definícia úmyselného zavinenia je obsiahnutá v ust. § 15 Trestného zákona.

20. Podľa § 15 Trestného zákona trestný čin je spáchaný úmyselne, ak páchatel: a) chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený týmto zákonom alebo b) vedel, že svojim konaním môže také porušenie alebo ohrozenie spôsobiť a pre prípad, že ho spôsobí, bol s týmto uzrozmeneý. Preto v prípade skúmania úmyslu páchatel'a je potrebné vždy skúmať vedomostnú zložku (či páchatel vedel, že koná protizákonne) a vôľovú zložku (či chcel konať protizákonne). Právna teória trestného práva rozoznáva dve formy úmyselného zavinenia, a to úmysel priamy a úmysel nepriamy. Priamym úmyslom (dokus directus) sa v zmysle § 15 písm. a/ Trestného zákona rozumie to, keď páchatel chcel spôsobom uvedeným v Trestnom zákone porušiť alebo ohroziť záujem chránený Trestným zákonom. Vedomostná zložka však nie je v tomto ustanovení riešená výslovne (ako pri nepriamom úmysle). Uvedené ustanovenie ale predpokladá, že ak chcel páchatel porušiť alebo ohroziť chránený záujem, musel vedieť aj o tom, že bude konať protiprávne. Iná situácia však nastáva pri nepriamom úmysle (dokus indirectus). V tomto prípade páchatel vie (vedomostná zložka), že svojim konaním ohrozí záujem chránený Trestným zákonom, avšak pre prípad, že sa tak stane, je s tým uzrozmeneý (vôľová zložka). Z tohto vyplýva, že páchatel priamo nechce záujem ohroziť alebo porušiť, ale je uzrozmeneý s tým, že sa tak môže stať.

21. Z civilnoprávneho hľadiska pri bezdôvodnom obohatení nie je možné pri zavinení hovoriť o páchatel'ovi a o porušení alebo ohrození záujmov chránených Trestným zákonom. Analogicky sa tu však jedná o úmyselné získanie neoprávneného majetkového prospechu, ktorý v tomto prípade predstavuje úmyselné bezdôvodné obohatenie jedného subjektu na úkor druhého subjektu. Súdu prvej inštancie je známe, že v súčasnej v rozhodovacej praxi súdov sú rozdielne názory na posudzovanie nepriameho úmyslu pri získaní bezdôvodného obohatenia. Súd však zastáva ten názor, že v prejednávanom prípade je potrebné aplikovať desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu. Žalovaný ako osoba podnikajúca na finančnom trhu má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému poskytuje svoje služby a preto možno od neho očakávať, že vo vzťahu k nemu sa bude správa poctivo. Žalovaný má v predmete činnosti tak, ako to vyplýva z výpisu z obchodného registra okrem iného i poskytovanie úverov a pôžičiek nebankovým spôsobom z vlastných zdrojov od 25.8.2003. Teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. Je preto dôvodné predpokladať, že žalovaný minimálne vedel, že neuvedením podstatných náležitostí vyžadovaných zákonom č. 258/2001 Z.z. v zmluve o spotrebiteľskom úvere nastane zákonom predpokladaná sankcia, t.j. bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, a to pre prípad, že to tak urobí, bol s uvedenou zákonnou sankciou uzrozmeneý (dokus indirectus) tzv. nepriamy úmysel. Predmetná zmluva o úvere medzi stranami sporu bola uzatvorená dňa 26.1.2012 a žalovaný podnikal v oblasti poskytovania úverov už viac ako 9 rokov, kedy po celý čas platila zákonná nevyvrátiteľná fikcia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutých úverov v prípade absencie za zákonom uvedených náležitostí. Jeho konanie preto nemožno hodnotiť inak, ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Súd zastáva názor, že konanie žalovaného pri uzatváraní zmluvy, keď nerešpektoval ustanovenia zákona slúžiacich na ochranu spotrebiteľa, tak takéto jeho konanie nemožno považovať za súladné s dobrými mravmi. S ohľadom na okolnosti prípadu možno uzavrieť, že úmysel žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobkyne bol daný už od uzatvorenia zmluvy, ktorej návrh koncipoval žalovaný a predložil ho na podpis žalobkyne a teda bol daný aj v čase, keď došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného. Zákonodarca pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení počíta s desaťročnou objektívnou premlčacou dobou, ktorá sa počíta odo dňa, keď k nemu došlo (§ 107 ods. 2 OZ).

22. Navyac žalovaný žiadnym spôsobom nezdôvodnil, prečo jeho formulárove zmluvy - ako aj táto, od ktorej žalobkyňa odvodzuje vznik bezdôvodného obohatenia zo strany žalovaného - neobsahujú všetky obligatórne náležitosti v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, resp. žalovaný v nich uvádza nesprávne údaje, ktoré spôsobujú bezúročnosť a bezpoplatkovosť v zmysle § 11 zák. o spotrebiteľských úveroch. Súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s právnou argumentáciou žalobkyne uvedenou v bode 5. rozsudku.

23. Pre začiatok plynutia trojročnej, prípadne desaťročnej objektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je rozhodný okamih, kedy bezdôvodné obohatenie je skutočne (fakticky) vzniklo. Bezdôvodné obohatenie získaním plnenia bez právneho dôvodu vzniká samotným prijatím plnenia, vtedy tiež začne plynúť objektívna premlčacia doba (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo/2758/2006 zo dňa 14.8.2007). V danom prípade desaťročná premlčacia doba začala plynúť odo dňa prijatia plnenia presahujúceho sumu poskytnutého úveru žalovaným, t.j. dňom 29.4.2013 kedy žalobkyňa uhradila splátku č. 15 ((kedy žalobkyňa prekročila úhradami sumu poskytnutého - vyplateného úveru (15 x 75,51eur = 1132,65 eur; reálne poskytnutý úver 1102,51 eur)). Teda žaloba podaná dňa 13.3.2017, bola i z pohľadu objektívnej premlčacej doby podaná včas.

24. Na podporu uvedeného názoru súdu, na aplikáciu 10 ročnej premlčacej objektívnej doby súd poukazuje na množstvo rozhodnutí Krajského súdu v Prešove napr. sp. zn. 7Co/84/2011, sp. zn. 2Co/9/2012, sp. zn. 18Co/172/2018, sp. zn. 12Co/112/2019 zo dňa 20.2.2020, sp. zn. 8Co/67/2019 zo dňa 27.2.2020, sp. zn. 5Co/83/2019 zo dňa 14.5.2020, sp. zn. 22Co/18/2019 zo dňa 14.5.2020.

25. Súd ďalej poukazuje na písomné pripomienky komisie EÚ k návrhu na začatie prejudiciálneho konania podaného Krajským súdom v Prešove vo veci Súdneho dvora EÚ sp. zn. C-485/19, podľa ktorých článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle zásady efektivity vykladať v tom zmysle, že mu odporuje taká vnútroštátna úprava, v zmysle ktorej spotrebiteľ, ktorý uplatňuje svoj nárok na vrátenie bezdôvodného obohatenia vzniknutého plnením spotrebiteľa na základe nekalej zmluvnej podmienky má pre uplatnenie objektívnej premlčacej doby 10 rokov od momentu, keď k bezdôvodnému obohateniu došlo, povinnosť dokázať, že veriteľ úmyselne porušil práva spotrebiteľa.

26. Vzhľadom na uvedené súd nevyhovел námietke premlčania a objektívnu desaťročnú dobu, ako aj subjektívnu dvojiročnú lehotu považoval za zachovanú a žalobu podanú včas.

27. Záonné úroky z omeškania vo výške 5 % ročne (§ 517 OZ v spojení s nariadením vlády SR č. 87/1995 Z.z.) súd priznal žalobkyni od 2.12.2016, kedy žalovaný vyhotovil odpoveď na predsporovú výzvu a teda najneskôr žalovaný týmto dňom vedel o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu z jeho strany a bol v omeškani s jeho zaplatením.

O trovách konania súd rozhodol takto:

28. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

29. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

30. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

31. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

32. Žalobkyňa mala v konaní plný úspech, súd tak v zmysle § 255 ods. 1 CSP priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, pričom o výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

33. Odvolací súd v zrušujúcom uznesení sp. zn. 6Co/75/2019 zo dňa 5.11.2019 uložil súdu prvej inštancie rozhodnúť aj o nároku na náhradu trov odvolacieho konania. Súd priznal náhradu trov odvolacieho konania žalobkyni, s poukazom na úspešný výsledok v konaní ako celku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajší súd v dvoch písomných vyhotoveniach.

Podľa § 359 CSP odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech rozhodnutie bolo vydané.

Podľa § 363 CSP sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 a ods. 2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.